

Ісаков П.М., доцент кафедри кримінально-виконавчого права Інституту кримінально-виконавчої служби, кандидат історичних наук

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБЛІКУ ОСІБ, ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЧИ ПРИМУСОВИХ РОБІТ БЕЗ УТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ В УСРР

Всім добре відомо, наскільки важливим для профілактики та боротьби зі злочинністю є створення централізованої бази даних про осіб, які скоїли кримінальний злочин і були засуджені за це судом [1, с. 185-195]. Більшовики, прийшовши до влади, спочатку знищили основну базу даних на кримінальних злочинців, яка була в розпорядженні царської поліції (в першу чергу, через те, що самі були фігурантами облікової бази (досить часто в неприглядному вигляді), до того ж багато хто співробітничав з царською охранкою). Розпочавши будівництво власного державного апарату, більшовики стикнулись з проблемою боротьби зі злочинністю, яка завжди набуває розгулу в часи соціально-політичних та економічних потрясінь. А вести успішну боротьбу можна було тільки тоді, коли добре знаєш того, з ким борешся. Усвідомлення цього прийшло в УСРР тільки в 1923 р.

Народний комісаріат внутрішніх справ УСРР 21.02.1923 р. видав циркуляр, який після отримання на місцях повинен бути виконаний протягом тижня. Ним передбачалось, що всі революційні трибунали, революційно-військові трибунали, революційно-військові залізничні трибунали, радянські народні суди, народні суди, доми примусових громадських робіт, губернські органи розшуку на 1 -е число кожного місяця повинні складати довідку про осіб, засуджених починаючи з 01.01.1923 р. до позбавлення волі чи примусових робіт без утримання під вартою, і направляти її до місцевих органів кримінального розшуку. В цій довідці повинно було бути вказано: номер кримінальної справи; прізвище, ім'я, по-батькові засудженого; місце та рік народження засудженого; професія чи основне заняття засудженого; якщо засуджена особа була професійним злочинцем,

то вказувався рід злочинної діяльності; за що особа засуджена; прізвище потерпілого; місцевість і місце, де скоєно злочин; дата і час скоєння злочину; попередні судимості (незалежно від того, чи до 1917 р. чи після); місцезнаходження суду і міра покарання. Місцеве управління кримінального розшуку після отримання довідок повинно було направляти дактилоскопа і фотографа. Якщо мало місце умовне засудження терміном більш ніж на 1 рік позбавлення волі, то особа прибувала сама. Якщо покарання було у виді догани, громадського осуду, звільнення з посади тощо, то реєстрація була не потрібна [2].

Список використаних джерел

1. Курс кримінології: Загальна частина: Підручник: У 2 кн. / Кн.1 / О.М.Джужа, П.П.Михайленко, О.Г.Кулик та ін.; За заг. ред. О.М.Джужа. - К.: Юрінком Інтер, 2001.-352 с.
2. Центральний державний архів вищих органів влади і управління України.-Ф.5.-Оп.1.-Спр.2324. Накази Одеського Губернського управління місцями позбавлення волі.